

باسم تعالی - درس اول فلسفه دراز چشم - سعید رحیمی

اصول فلسفی ملا صدرا (محکمت متعالیه) :

1) اصالت وجود ← بنیادترین اصل فلسفی ملا صدراست

تأثیر عمیق و زینت رنگین به سایر مبانی فلسفی ملا صدرا مانند علت و معلول، واجب و ممکن و... دارد.

+ مقدمه الف :

در هر چیزی که می بینیم و به آن توجه می کنیم، دو مفهوم وجود و معنا به ذهن ما حضور می کند
1- وجودی (این هست)
2- ماهیتی (این چیست)

همه موجودات و هم اشیا در مفهوم « وجود » مشترک اند و وحدت موجودات (وچندت اشیا)

همه موجودات و هم اشیا در مفهوم « ماهیت » متفاوت اند - کثرت موجودات (وچندت اشیا)

+ مقدمه ب :

معنی اصالت : عینیت و خارجیت ، واقعیت خارجی ، منشاء آثار در خارج
معنی اعتباریت : عدم عینیت و خارجیت ، ذهنی بودن ، ساخته ذهن ، ضد اصالت

+ سوال : اصالت با وجود است یا ماهیت ؟ پاسخ ملا صدرا : وجود ؛ (صدوق مفهوم وجود)

وجود ← دارای اصالت است و واقعیت خارجی است
ماهیت ← دارای اعتباریت است و اثرک ذهنی است
کما نشان دهنده در اثرات و تعینات وجودی موجودات است

+ مثال :

ما تا زمانی که موضوعیات و تعینات و حقیقتی آنس را می دانیم، سوزاننده نیست چیزی را گرم نمی کند
زمانی آنس می سوزاند و گرم می کند که در عالم واقع و خارج ، موجود شود و وجود یابد.

بنابراین تا زمانی که شی ای چیزی ، وجود نیابد و موجود نشود دارای آثار نمی شود
پس : اصالت و آنچه اصل است وجودی است نه ماهیت.

② وحدتِ حقیقی وجود:

+ گذشت که وجود ← امری واحد در همه اشیا است و وجه مشترک همه اشیا موجود است.
+ دارای اصالت است و واقعیت خارجی، مصداق مفهوم وجود است.
+ بنابراین:

- ۱. واقعیت خارجی (اصالت)، امری واحد است (وجود).
- ۲. اشیا و موجودات مختلف و متفاوت در حقیقت وجود، با هم وحدت دارند و مثل هم هستند و یکی هستند.

③ تشکیک وجود:

+ گرچه وجود، امری واحد و حقیقی یکسان است ولی همین وجود، حقیقتی متکلف نیز هست و نسبت به موجودات از جهت تشکیک
 + متکلف: دارای شدت و ضعف، دارای مراتب و درجات.
 + مآل: نور ← شدت و ضعف ندارد (نور خورشید - نور لامپ، نور کعبه و...)
 ← شدت و ضعف از حقیقت نور خارج است و از خود نور است. (نور باطل تر کیست از نور باطنی) مثل تاریکی

وجود ← شدت و ضعف و درجات و مراتب دارد. (وجود واجب، وجود ممکن، مقدم و تاخر، بالایی و پستی و...)
 ← شدت و ضعف وجود از ناصیه حقیقت وجود است، خارج از وجود زیر اشیاء از وجود حقیقی است.

④ اصل حرکت جوهری عالم طبیعت.